

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ   ความคิดเห็นของผู้ป่วยต่อการใช้ยาสมุนไพรที่ได้รับ
การสั่งจ่ายจากโรงพยาบาลกุดชุม   จังหวัดยโสธร

ชื่อผู้เขียน   นางสาวนิศาสล ประสารสุข

สาขารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต   สาขารณสุขศาสตร์

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ พานี	ศิริสะอาด	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วราภรณ์	ปิ่นฉวี	กรรมการ
อาจารย์ ปรียา	คันติพัฒนานันต์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ พรทิพย์	เชื้อม โนชาญ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ป่วยต่อการใช้ยาสมุนไพรที่ได้รับ
รับการสั่งจ่ายจากโรงพยาบาลกุดชุม จังหวัดยโสธร เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จาก
ประชากรที่ได้รับการสั่งจ่ายยาสมุนไพรจากแพทย์แผนปัจจุบันหรือแพทย์อายุรเวทของโรง-
พยาบาล ตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไปในระยะเวลาที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาแบ่งออกเป็น 2
ขั้นตอน คือ การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 53 คน และ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่ม
ตัวอย่างจำนวน 13 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า โรค หรือ อาการป่วยของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ กลุ่มอาการ
เกี่ยวกับระบบการย่อยอาหาร ท้องอืดแน่นท้อง โรคกระเพาะอาหาร และปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ
ยาสมุนไพรที่ได้รับการสั่งจ่ายมากที่สุด คือ ยาชาดอบเชย ยาลูกกลอนขมิ้นชัน การสั่งจ่ายยา
สมุนไพรของแพทย์ส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะผสมผสานระหว่างยาสมุนไพรกับยาแผนปัจจุบัน
กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยใช้ยาสมุนไพรด้วยตนเอง ซึ่งได้มาจากสมุนไพรที่ปลูกไว้บริเวณบ้าน
และ จากป่า แหล่งความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาสมุนไพรที่สำคัญที่สุด คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข โดยมิ
ความเชื่อถือเกี่ยวกับการใช้ยาสมุนไพรในตัวของแพทย์ หรือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล
มากกว่าบุคคลอื่น ๆ และ พบว่ามีเพียงส่วนน้อยที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับสมุนไพร กลุ่ม

ตัวอย่างทุกคนเห็นด้วยที่มีการนำยาสมุนไพรมาใช้ในโรงพยาบาล ส่วนใหญ่เห็นว่าน่าจะมีการขยายบริการให้ครอบคลุมทุกโรงพยาบาล แพทย์ควรถามความต้องการของผู้ป่วยก่อนการสั่งจ่ายยา และเห็นว่ายาสมุนไพรที่ได้รับจากโรงพยาบาลมีรูปแบบที่ดี น่าใช้ ใช้ง่าย พกพาได้สะดวก มีความสะอาด ในด้านประสิทธิภาพของยาสมุนไพร ส่วนใหญ่เห็นว่า ยาสมุนไพรสามารถรักษาโรคให้หายได้ แต่จะหายช้ากว่าการใช้ยาแผนปัจจุบัน การใช้ยาสมุนไพรมีข้อดีกว่าการใช้ยาแผนปัจจุบัน คือ ทำให้โรคหายขาด และ ประหยัดกว่าการใช้ยาแผนปัจจุบัน

สรุปผลการศึกษาได้ว่า ผู้ป่วยมีความคิดเห็นในเชิงบวกต่อการใช้ยาสมุนไพรที่ได้รับจากโรงพยาบาล และมีความเชื่อถือในตัวแพทย์ หรือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลมาก ดังนั้น แพทย์ หรือ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลควรมีบทบาทในการส่งเสริมการใช้ยาสมุนไพรทั้งในโรงพยาบาล และขยายออกสู่ชุมชนให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาสมุนไพรแบบครบวงจร อันจะนำไปสู่การพึ่งตนเองด้านยาในอนาคต

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title Opinions of Patients on Using Herbal Medicine
Received from Kutchum Hospital Yasothon Province

Author Miss Nisachon Prasansuk

Master of Public Health Public Health

Examining Committee

Assoc. Prof. Panee	Sirisa-ard	Chairman
Asst. Prof. Waraporn	Pannavalee	Member
Lecturer Pariya	Tantipathananandh	Member
Assoc. Prof. Pomtip	Chuamanochan	Member

Abstract

This study aimed to find out the opinions of patients on using herbal medicine received from Kutchum Hospital Yasothon Province. The samples were purposively selected from the patients who obtained the services and received herbal medicine at least two times during the data collection period. This study was divided into two stages. The first stage was the interviewing of 53 samples. The second stage was the in-depth interviewing of 13 samples. Data was analysed by descriptive statistic and content analysis.

The results showed that the most prevalent symptoms or diseases that caused problem among the samples were abnormal digestion, dyspepsia, peptic ulcer and muscle pain. The most frequent herbal medicine they received were Yathat-Opchoei and Ka-min-chun pills. The doctor tended to prescribe herbal medicine along with modern medicine. Most of the samples had experienced

on the use of herbal medicine by themselves which was taken from their gardens or the forests. Most of them had gained knowledge of herbal remedies from health workers and they had more faith in doctors or health workers than in others. Some patients generally had joined activities about herbal medicine. However all of them agreed with using herbal medicine in hospitals and should be expanded to every other hospital. They agreed that doctors should ask the patient about their opinions before making the prescription. Most of them agreed that herbal medicine received from the hospital were palatable, easy to use or carry, and clean. Herbal medicine could cure their diseases but it might take longer time than modern medicine. The advantages of using herbal medicine are the diseases could be completely cured and safer than modern medicine.

Inclusion, patients had positive opinions on using herbal medicine received from the hospital and much faith in doctors or health workers. So that doctors or health workers should play more role in supporting using herbal medicine in hospital and should be expanded into communities. In the future we will have a complete cycle of development of herbal medicine as well as self reliance about the medicine.